

Тричастинкові поля як метод опису баріонів в процесах розсіяння

Шарф І.В.¹, Потієнко О.С.¹, Меркотан К.К.¹, Зеленцова Т.М.¹, Небога Г.Г.¹,
Чудак Н.О.¹, Пташинський Д.А.¹, Юшкевич Т.В.¹, Мілева А.О.¹, Русов В.Д.¹

8 липня 2022 р.

¹ *Одеський національний політехнічний університет,
Проспект Шевченка 1, Одеса, 65000, Україна*

Анотація

В роботі ми пропонуємо модель, в межах якої одночасно можна описати утримання кварків всередині протону і взаємодію цих кварків із кварками іншого адрону. Для цього використовується модель тричастинкового біспінорного поля. Таке поле на відміну від звичайного одностинкового поля розглядається не на просторі Мінковського, а на підмножині тензорного добутку трьох просторів Мінковського, яка характеризується рівністю часових координат трьох подій (підмножина одночасності). Таку підмножину неможливо виділити Лоренц інваріантним способом. Але внаслідок закону перетворення багаточастинкового поля при переході від однієї інерційної системи відліку до іншої, динамічні рівняння для тричастинкового поля узгоджуються із принципом відносності. Взаємодія між кварками вводиться шляхом вимоги локальної $SU_c(3)$ інваріантності. Але в роботі запропоновано більш загальний спосіб досягнення цієї інваріантності ніж заміна в лагранжіані звичайних похідних на коваріантні. Застосована процедура приводить до двоіндексного тензорного калібрувального поля, як по лоренцевим, так і по внутрішнім індексам. Обговорюється зв'язок цього поля із зв'язаними станами глюонів - глюобалами. Показано, що це глюобальне поле може бути представлено в виді суми двох доданків: класичного поля, яке грає роль потенційної енергії взаємодії кварків в протоні і поля, що відповідає квантовим флуктуаціям навколо класичного поля і описує взаємодію кварків протона із іншими адронами. Для поля, що визначає потенційну енергію взаємодії кварків отримано динамічне рівняння. Показано, що це рівняння має розв'язки, які відповідають конфайнменту кварків.

1 Вступ

В роботах [1, 2] було запропоновано метод багаточастинкових полів для опису двочастинкових зв'язаних станів - мезонів і зв'язаних станів калібрувальних бозонів. В цих роботах, а також в [3, 4] було наведене мотивування цього методу і проаналізовані відмінності від інших підходів до опису зв'язаних станів кварків і глюонів в процесах розсіяння адронів. Опис експериментів з розсіяння, в яких в початковому стані використовуються розігнані протони, потребує побудови аналогічної моделі для трикваркових систем. Подібна модель вже розглядалася в роботі [3] і навіть застосовувалася в роботі [5] для опису пружного розсіяння

протонів. Однак в згаданих роботах [1, 2] було запропоновано більш послідовний варіант методу багаточастинкових полів. Метою цієї роботи є опис трикваркової системи в межах цього підходу. В усіх подальших обчисленнях використовується система одиниць, в якій дія і гранична швидкість передачі взаємодії безрозмірні, і всі величини домножаються на такі комбінації константи Планка $\hbar$ і граничної швидкості c , щоб отримати ступені довжини.

2 Тричастинкове біспінорне поле

Розглянемо спочатку систему трьох невзаємодіючих ферміонів, а потім врахуємо взаємодію між ними, яка призводить до утворення зв'язаного стану. Всі події, які можуть відбуватися з такою системою описуються тензорним добутком трьох просторів Мінковського. Кожну точку такого тензорного добутку можна охарактеризувати за допомогою дев'ятивимірного стовпця виду:

$$z^a = \begin{pmatrix} x_1^0 \\ x_1^1 \\ x_1^2 \\ x_1^3 \\ x_2^0 \\ x_2^1 \\ x_2^2 \\ x_2^3 \\ x_3^0 \\ x_3^1 \\ x_3^2 \\ x_3^3 \end{pmatrix}. \quad (1)$$

Тут нижні індекси означають номери частинок, а верхні - відповідні часові або просторові координати у просторі Мінковського кожної частинки. Той факт, що частинки тотожні і насправді не мають номерів можна врахувати, як зазвичай, накладаючи відповідні умови симетрії на залежності від цих координат. Розглянемо лінійний простір стовпців (1) і введемо на ньому скалярний добуток:

$$\langle z|z \rangle = \frac{1}{3} (g_{a_1 a_2}^{Minc} x_1^{a_1} x_1^{a_2} + g_{a_1 a_2}^{Minc} x_2^{a_1} x_2^{a_2} + g_{a_1 a_2}^{Minc} x_3^{a_1} x_3^{a_2}). \quad (2)$$

Тут $g_{a_1 a_2}^{Minc}$ – тензор Мінковського. Далі зручно буде розглядати цей лінійний простір в координатах Якобі:

$$\begin{aligned} x_1^a &= X^a - \frac{1}{3}y_1^a - \frac{1}{2}y_2^a \\ x_2^a &= X^a - \frac{1}{3}y_1^a + \frac{1}{2}y_2^a \\ x_3^a &= X^a + \frac{2}{3}y_1^a \end{aligned} \quad (3)$$

В цих координатах скалярний добуток (2) приймає вид:

$$\langle z|z \rangle = g_{a_1 a_2}^{Minc} \left(X^{a_1} X^{a_2} + \frac{2}{9}y_1^{a_1} y_1^{a_2} + \frac{1}{6}y_2^{a_1} y_2^{a_2} \right). \quad (4)$$

Квантовий стан системи, що розглядається, описуватиметься стовпцем простору Фока, у якого відмінна від нуля лише тричастинкова компонента. Квадрат модуля цієї компоненти має сенс сумісної густини ймовірностей результатів вимірювання динамічних змінних трьох частинок, проведеного одночасно відносно тієї системи відліку, відносно якої проводиться вимірювання. Принциповість питання щодо одночасності докладно обговорена в роботі [2]. Таким чином фоківський стан розглядається не на лінійному просторі стовпців (1), а на його підмножині, що визначається співвідношеннями:

$$y_1^0 = 0, y_2^0 = 0, \quad (5)$$

яке називатимемо далі підмножиною одночасності. Також введемо позначення

$$\vec{y}_1 = (y_1^1, y_1^2, y_1^3), \vec{y}_2 = (y_2^1, y_2^2, y_2^3). \quad (6)$$

Множину цих величин будемо далі називати внутрішніми координатами динамічної системи, що розглядається. Тричастинкову компоненту фоківського стовпця позначимо $\Psi_3(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2)$. Тут ми позначили як X четвірку чисел X^0, X^1, X^2, X^3 .

Звичайно, підмножину одночасності неможливо виділити Лоренц-інваріантним способом і у кожного інерційного спостерігача така підмножина своя. Як докладно показано в [2] це не протирічить принципам теорії відносності. Так відбувається тому, що виходячи із принципу відносності, якщо один інерційний спостерігач проводячи вимірювання над певною квантовою системою повинен робити їх одночасно відносно себе, то й кожен інший інерційний спостерігач повинен робити свої вимірювання одночасно відносно себе. Тому різні інерційні спостерігачі на можуть скористатися для своїх вимірювань однією й тією ж системою подій. Як відомо, перетворення Лоренца пов'язують координати однієї й тієї ж події в різних інерційних системах відліку. Оскільки при вимірюваннях різні спостерігачі повинні реалізовувати різні події, то й координати цих подій не повинні пов'язуватися перетвореннями Лоренца. Також в [2] показано, що залежність фоківського стану від внутрішніх змінних залишається однаковою в різних інерційних системах відліку, а залежність від координат X^0, X^1, X^2, X^3 перетворюється при переході від однієї інерційної системи відліку до іншої по закону звичайної скалярної функції:

$$\Psi'_3(X', \vec{y}_1, \vec{y}_2) = \Psi_3(X = \hat{\Lambda}^{-1}(X'), \vec{y}_1, \vec{y}_2). \quad (7)$$

Тут $\Psi'_3(X', \vec{y}_1, \vec{y}_2)$ – тричастинкова компонента фоківського стану в системі відліку, яка отримується від вихідної системи відліку, відносно якої тричастинкова компонента $\in \Psi_3(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2)$ за допомогою перетворення Лоренца $\hat{\Lambda}$. Звернемо увагу на те, що зв'язок $X = \hat{\Lambda}^{-1}(X')$ з'являється в (7) не за рахунок перетворень Лоренца, а за рахунок перетворення форми залежності функції $\Psi_3(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2)$ від аргументів X^0, X^1, X^2, X^3 . Пояснимо це більш докладно. Припустимо, що в нас є два інерційні спостерігачі, які користуються системами відліку «без штриха» і «з штрихом». Припустимо, що перший з них, використовуючи свій ансамбль тричастинкових систем, в різні моменти часу X^0 провів вимірювання координат трьох частинок $\vec{x}_1 = (x_1^1, x_1^2, x_1^3), \vec{x}_2 = (x_2^1, x_2^2, x_2^3), \vec{x}_3 = (x_3^1, x_3^2, x_3^3)$ кожен раз одночасно відносно себе і за результатами цих вимірювань розрахував розташування центру мас тричастинкової системи за допомогою вектору $\vec{X} = (X^1, X^2, X^3)$ і внутрішні координати $\vec{y}_1, \vec{y}_2$ по формулах (3). Припустимо, що те ж саме зробив і спостерігач «з штрихом», але з своїм, таким самим як і у першого спостерігача ансамблем таких самих тричастинкових систем. Як того вимагає принцип відносності, він реалізовував аналогічні вимірювання одночасно відносно себе. Моменти часу, коли він це робив позначимо X'^0 , а результати вимірювань

$\vec{x}'_1 = (x'^1_1, x'^2_1, x'^3_1)$, $\vec{x}'_2 = (x'^1_2, x'^2_2, x'^3_2)$, $\vec{x}'_3 = (x'^1_3, x'^2_3, x'^3_3)$ і, відповідно, $\vec{X}' = (X'^1, X'^2, X'^3)$ і $\vec{y}'_1 = (y'^1_1, y'^2_1, y'^3_1)$, $\vec{y}'_2 = (y'^1_2, y'^2_2, y'^3_2)$. Оскільки події, які полягають в тому, що перший спостерігач виявляє частинки в момент часу X^0 в околах точок $\vec{x}_1, \vec{x}_2, \vec{x}_3$ є одночасні в однієї системі відліку, а події, що полягають в виявленні другим спостерігачем в момент часу X'^0 частинок в околах точок $\vec{x}'_1, \vec{x}'_2, \vec{x}'_3$ одночасні в іншій системі відліку, то це різні трійки подій. Тому їх координати неможливо пов'язати між собою. Але аргументи, наведені в [2] призводять до висновку, що на кожну реалізацію вимірювання спостерігачем «без штриха» в момент X^0 з результатом в околі $(\vec{X}, \vec{y}_1, \vec{y}_2)$ знаходиться реалізація вимірювання спостерігачем «з штрихом» в момент X'^0 з результатом в околі $(\vec{X}', \vec{y}'_1, \vec{y}'_2)$, такому що величини (X'^0, X'^1, X'^2, X'^3) пов'язані із X^0, X^1, X^2, X^3 співвідношенням $X'^a = \Lambda^a_b X^b$, де Λ^a_b —елементи матриці перетворення Лоренца, що переводить систему відліку «без штриха» в систему з «з штрихом». Саме такий сенс вкладається в формулу (7) і саме це ми маємо на увазі, коли говоримо, що зв'язок між координатами X виникає не за рахунок перетворень Лоренца, а за рахунок перетворення форми стану.

Внаслідок того, що тричастинковий фоківський стан задається на підмножині одночасності, такий стан не може бути описаний за допомогою операторів квантованих полів, які змінюють числа заповнення одночастинкових станів. Звичайно, будь-який багаточастинковий стан в будь-якій інерційній системі відліку, може бути розкладений в ряд по добутках одночастинкових станів і, відтак, представлений за допомогою операторів, що змінюють числа заповнення цих одночастинкових станів. Але такі оператори неможливо пов'язати з операторами квантованих полів, бо багаточастинковий стан задається на підмножині одночасності, яка не перетворюється при переході з однієї інерційної системи відліку до іншої за допомогою перетворення Лоренца, а на залежностях польових операторів від координат точки в просторі Мінковського реалізуються певні представлення групи Лоренца. У випадку звичайної $\hat{S}$ —матричної постановки задачі, коли в початковому і кінцевому стані розглядаються вільні частинки, ситуація «рятується» тим, що стан невзаємодіючих частинок не змінюється при просторово-часовому зсуві кожної частинки окремо, а не тільки всієї системи в цілому. Тому неодноразовість подій, яка виникає при переході до іншої системи відліку можна усунути шляхом відповідного часового зсуву стану кожної частинки. Однак, якщо штучно заборонити просторово-часові зсуви окремих частинок і дозволити лише зсув системи в цілому, то проблема проявиться вже для системи вільних частинок. Така штучна заборона має сенс, бо ми далі збираємось врахувати взаємодію між частинками. Тому має сенс розглядати ще до врахування взаємодії систему із такою самою симетрією, яка буде після врахування взаємодії.

Таким чином нам потрібно розглянути польову модель з операторами поля, що задані не на просторі Мінковського, а на підмножині одночасності. Такі поля будемо далі називати багаточастинковими полями. Польові оператори таких багаточастинкових полів змінюватимуть числа заповнення не одночастинкових, а багаточастинкових (в нашому випадку тричастинкових) станів. Розглянемо побудову такої моделі.

Точку підмножини одночасності можна охарактеризувати десятивимірним стовпцем

$$q = \begin{pmatrix} X^0 \\ X^1 \\ X^2 \\ X^3 \\ y_1^1 \\ y_1^2 \\ y_1^3 \\ y_2^1 \\ y_2^2 \\ y_2^3 \end{pmatrix}. \quad (8)$$

Для таких стовпців введемо скалярний добуток так, щоб він співпадав із (4) у випадку, коли виконується умова одночасності (5).

$$\langle q|q \rangle = g_{a_1 a_2} q^{a_1} q^{a_2}, g_{a_1 a_2} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -9/2 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & -9/2 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & -9/2 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & -6 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & -6 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & -6 \end{pmatrix} \quad (9)$$

Підмножина одночасності із визначеним скалярним добутком є областю визначення тричастинкового поля. Розглянемо область значень такого поля. Нас цікавить побудова операторів, які змінюватимуть числа заповнення трикваркових станів. Для випадку невзаємодіючих кварків, такий оператор можна отримати перемножуючи три оператори біспінорного поля з подальшим переходом на підмножину одночасності:

$$\hat{\Psi}_{s_1 s_2 s_3, f_1, f_2, f_3, c_1, c_2, c_3} (x_1, x_2, x_3) \Big|_{x_1^0=x_2^0=x_3^0} = \hat{\Psi}_{s_1, f_1, c_1} (x_1) \hat{\Psi}_{s_2, f_2, c_2} (x_2) \hat{\Psi}_{s_3, f_3, c_3} (x_3) \Big|_{x_1^0=x_2^0=x_3^0} \quad (10)$$

Тут s_1, s_2, s_3 —біспінорні індекси, f_1, f_2, f_3 —ароматові індекси, c_1, c_2, c_3 —кольорові індекси. Отже область значень тричастинкового поля - лінійний простір тензорів, на якому реалізуються тензорний добуток трьох біспінорних представлень групи Лоренца, тензорний добуток трьох фундаментальних представлень ароматової і кольорової груп $SU(3)$. Оскільки ми далі збираємось враховувати лише сильну взаємодію між кварками, яка призводить до їх конфайнменту і існування адрону як зв'язаного стану трьох кварків, ми ігноруватимемо ароматову структуру тензора тричастинкового поля. Тому розглядаючи тензори далі ми не будемо виписувати ароматові індекси. Ми хочемо побудувати оператори, які б змінювали числа заповнення протонних тричастинкових станів, тобто таких що відповідають частинкам із спіном $1/2$. Тому з лінійного простору тензорів $\hat{\Psi}_{s_1 s_2 s_3}$ можна виділити інваріантний підпростір, на якому реалізується біспінорне представлення групи Лоренца. Докладно це виділення розглянуте в [2—4]. Тензори з цього лінійного простору позначатимемо $\hat{\Psi}_{s_1, c_1, c_2, c_3}$. Оскільки будь-який адрон є безкольоровим, з лінійного простору $\hat{\Psi}_{s_1, c_1, c_2, c_3}$ потрібно виділити інваріантний підпростір

тензорів виду $\hat{\Psi}_{s_1, c_1, c_2, c_3} = \hat{\Psi}_{s_1} \varepsilon_{c_1, c_2, c_3}$, які перетворюються за тривіальним представленням групи $SU_c(3)$ (тут $\varepsilon_{c_1, c_2, c_3}$ позначено тривимірний символ Леві-Чівітта). Однак таке виділення зручно провести пізніше, коли буде врахована взаємодія між кварками.

Отже розглянемо тричастинкову операторнозначну польову функцію $\hat{\Psi}_{s_1, c_1, c_2, c_3}(q)$, де q —довільний стовпець (8) на підмножині одночасності. В якості дії для такого поля можемо взяти величину

$$S = \int d^{10}q \left(g^{a_1 a_2} \frac{\partial \bar{\Psi}_{s_1, c_1, c_2, c_3}(q)}{\partial x^{a_1}} \frac{\partial \Psi_{s_1, c_1, c_2, c_3}(q)}{\partial x^{a_2}} - (3m_q)^2 \bar{\Psi}_{s_1, c_1, c_2, c_3}(q) \Psi_{s_1, c_1, c_2, c_3}(q) \right). \quad (11)$$

Тут $\bar{\Psi}_{s_1, c_1, c_2, c_3}(q)$ позначає дираківські спряжене поле. По індексам, що повторюються мається на увазі підсумування. Через m_q позначена маса конститuentного кварка, яку внаслідок нехтування всіма взаємодіями ми приймаємо однаковою для кварків всіх ароматів.

$$- (g^{Minc})^{ab} \frac{\partial^2 \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2)}{\partial X^a \partial X^b} - \left((3m_q)^2 - \frac{9}{2} \Delta_{\vec{y}_1} - 6 \Delta_{\vec{y}_2} \right) \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2) = 0. \quad (12)$$

Тут використано позначення

$$\Delta_{\vec{y}_a} = \frac{\partial^2}{\partial (y_a^1)^2} + \frac{\partial^2}{\partial (y_a^2)^2} + \frac{\partial^2}{\partial (y_a^3)^2}, a = 1, 2. \quad (13)$$

Рівняння (12) зручно переписати в виді

$$\begin{aligned} & - (g^{Minc})^{ab} \frac{\partial^2 \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2)}{\partial X^a \partial X^b} - \\ & - \left((3m_q)^2 + 2(3m_q) \left(-\frac{1}{2((2/3)m_q)} \Delta_{\vec{y}_1} - \frac{1}{2((1/2)m_q)} \Delta_{\vec{y}_2} \right) \right) \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2) = 0. \end{aligned} \quad (14)$$

Вираз $\left(-\frac{1}{2((2/3)m_q)} \Delta_{\vec{y}_1} - \frac{1}{2((1/2)m_q)} \Delta_{\vec{y}_2} \right)$ співпадає із внутрішнім гамільтоніаном системи трьох невзаємодіючих нерелятивістських частинок. Оскільки розглядається система фіксованої кількості частинок, залежність поля $\hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2)$ від внутрішніх змінних $\vec{y}_1, \vec{y}_2$ повинна мати ненульові компоненти розкладу лише по тих власних функціях цього внутрішнього гамільтоніану, яким відповідають власні значення менші за m_q . Тоді з точністю до квадрату відношення власних значень внутрішнього гамільтоніану до $3m_q$ можемо записати рівняння (12) в виді:

$$- (g^{Minc})^{ab} \frac{\partial^2 \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2)}{\partial X^a \partial X^b} - \left(\hat{H}^{\text{internal}, 0}(\vec{y}_1, \vec{y}_2) \right)^2 \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2) = 0. \quad (15)$$

Тут введено позначення

$$\hat{H}^{\text{internal}, 0}(\vec{y}_1, \vec{y}_2) = 3m_q \hat{E} - \frac{1}{2((2/3)m_q)} \Delta_{\vec{y}_1} - \frac{1}{2((1/2)m_q)} \Delta_{\vec{y}_2}, \quad (16)$$

де $\hat{E}$ —одиничний оператор. Оскільки оператори $\hat{P}_a = i(\partial/\partial X^a)$ і $\hat{H}^{\text{internal}}(\vec{y}_1, \vec{y}_2)$ комутують між собою, то для рівняння (15) може бути реалізована процедура «розкладання на множники» [6], яка призводить до рівняння:

$$i \hat{\gamma}_{s_1 s_2}^a \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2, c_1, c_2, c_3}(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2)}{\partial X^a} - \hat{H}^{\text{internal}, 0}(\vec{y}_1, \vec{y}_2) \hat{\Psi}_{s_1, c_1, c_2, c_3}(X, \vec{y}_1, \vec{y}_2) = 0, \quad (17)$$

яке природно назвати тричастинковим рівнянням Дірака. Тут $\hat{\gamma}_{s_1 s_2}^a$ – елементи матриць Дірака. Рівняння (17) породжується лагранжіаном:

$$L^{(0)} = \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2, c_1 c_2 c_3}(q)}{\partial q^b} - \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q)}{\partial q^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\Psi}_{s_2, c_1 c_2 c_3}(q) \right) \right) - \quad (18)$$

$$- (3m_q) \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q) \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q) + \frac{1}{2(3m_q)} \sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q)}{\partial q^b} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q)}{\partial q^d}.$$

Тепер ми можемо врахувати сильну взаємодію між кварками звичайним способом - переходячи від глобально $SU_c(3)$ симетричного виразу (18) до відповідного локально симетричного лагранжіану шляхом заміни похідних, на оператори коваріантного диференціювання

$$\hat{D}_b \left(\hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q) \right) = \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q)}{\partial q^b} - \quad (19)$$

$$- ig \hat{A}_{b, g_1}^{(1)}(q) \lambda_{c_1 c_4}^{g_1} \hat{\Psi}_{s_1, c_4 c_2 c_3}(q) - ig \hat{A}_{b, g_2}^{(2)}(q) \lambda_{c_2 c_4}^{g_2} \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_4 c_3}(q) - ig \hat{A}_{b, g_3}^{(3)}(q) \lambda_{c_3 c_4}^{g_3} \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_4}(q),$$

$$\overline{D_b \Psi_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q)} = \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q)}{\partial q^b} +$$

$$+ ig \hat{A}_{b, g_1}^{(1)}(q) \hat{\Psi}_{s_1, c_4 c_2 c_3}(q) \lambda_{c_4 c_1}^{g_1} + ig \hat{A}_{b, g_2}^{(2)}(q) \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_4 c_3}(q) \lambda_{c_4 c_2}^{g_2} + ig \hat{A}_{b, g_3}^{(3)}(q) \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_4}(q) \lambda_{c_4 c_3}^{g_3}.$$

Тут g – константа сильної взаємодії, $\lambda_{c_1 c_2}^{g_1}, g_1 = 1, 2, \dots, 8, c_1, c_2 = 1, 2, 3$ – елементи матриць Гелл-Мана, $\hat{A}_{b, g_1}^{(1)}(q), \hat{A}_{b, g_2}^{(2)}(q), \hat{A}_{b, g_3}^{(3)}(q)$ – оператори калібрувальних полів. Оскільки, простір внутрішніх індексів глюонних полів є евклідовим, то немає різниці між верхніми і нижніми індексами і ми пишемо внутрішні індекси матриць Гелл-Мана верхніми, а внутрішні індекси глюонних полів нижніми суто з зручності позначень. Кожне з цих полів перетворюється при локальному $SU_c(3)$ – перетворенні за звичайним законом, який дозволяє компенсувати доданки, що виникають за рахунок залежності параметрів перетворення від координат. Звернемо увагу на наявність саме трьох калібрувальних полів, а не одного, як є в одночастинковій квантовій теорії поля. Умова локальної інваріантності лагранжіану визначає лише закон перетворення калібрувального поля при відповідному локальному перетворенні ферміонних полів. Внаслідок цього, визначається лагранжіан і динамічні рівняння для калібрувального поля. Три введені калібрувальні поля повинні мати один і той самий закон перетворення і динамічні рівняння. Але до цих однакових рівнянь можуть бути поставлені різні граничні умови, що призведе до того, що ми матимемо три різних розв'язки цих рівнянь. Оскільки ми збираємось описувати зв'язаний стан трьох кварків, то нам доведеться суттєво враховувати граничні умови по внутрішнім змінним.

Окрім того, тепер можемо врахувати що баріон, процеси народження і знищення якого, ми розраховуємо описати тричастинковим біспінорним полем, повинен бути безколіоровим. Тому, з лінійного простору триіндексних тензорів $\hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q)$ виділимо інваріантний підпростір, на якому реалізується тривіальне представлення групи $SU_c(3)$. Для цього покладемо:

$$\hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q) = \hat{\Psi}_{s_1}(q) \varepsilon_{c_1 c_2 c_3}. \quad (20)$$

Це означає, що проекції поля $\hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q)$ на решту інваріантних підпросторів, з яких складається лінійний простір триіндексних тензорів ми поклали рівними нулю, виражаючи тим самим відсутність кольору у баріону.

Замінюючи в (18) похідні на оператори (19) і враховуючи (20) отримаємо:

$$\begin{aligned}
\frac{L}{6} = & \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1}(q) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2}(q)}{\partial q^b} - \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\Psi}_{s_2}(q) \right) \right) - \\
& - (3m_q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) + \frac{1}{2(3m_q)} \sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^d} + \\
& + \frac{g^2}{(9m_q)} \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \times \\
& \times \sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} \left(\hat{A}_{b,g_1}^{(1)}(q) \hat{A}_{d,g_1}^{(1)}(q) + \hat{A}_{b,g_1}^{(2)}(q) \hat{A}_{d,g_1}^{(2)}(q) + \hat{A}_{b,g_1}^{(3)}(q) \hat{A}_{d,g_1}^{(3)}(q) - \right. \\
& \left. - \hat{A}_{b,g_1}^{(1)}(q) \hat{A}_{d,g_1}^{(2)}(q) - \hat{A}_{b,g_1}^{(1)}(q) \hat{A}_{d,g_1}^{(3)}(q) - \hat{A}_{b,g_1}^{(2)}(q) \hat{A}_{d,g_1}^{(3)}(q) \right)
\end{aligned} \tag{21}$$

Тут ми для зручності розділили лагранжіан на множник 6, який виникає за рахунок підсумування компонент символу Леві-Чівітта.

Введемо тепер замість $\hat{A}_{b,g_1}^{(1)}(q)$, $\hat{A}_{b,g_1}^{(2)}(q)$, $\hat{A}_{b,g_1}^{(3)}(q)$ нові калібрувальні поля $\hat{A}_{b,g_1}^{(+)}(q)$, $\hat{A}_{b,g_1}^{(-,1)}(q)$, $\hat{A}_{b,g_1}^{(-,2)}(q)$ за допомогою співвідношень, аналогічних тим, які визначають тричастинкові координати Якобі:

$$\begin{aligned}
\hat{A}_{b,g_1}^{(+)}(q) &= \frac{1}{3} \left(\hat{A}_{b,g_1}^{(1)}(q) + \hat{A}_{b,g_1}^{(2)}(q) + \hat{A}_{b,g_1}^{(3)}(q) \right) \\
\hat{A}_{b,g_1}^{(-,1)}(q) &= \hat{A}_{b,g_1}^{(3)}(q) - \frac{1}{2} \left(\hat{A}_{b,g_1}^{(1)}(q) + \hat{A}_{b,g_1}^{(2)}(q) \right) \\
\hat{A}_{b,g_1}^{(-,2)}(q) &= \hat{A}_{b,g_1}^{(2)}(q) - \hat{A}_{b,g_1}^{(1)}(q)
\end{aligned} \tag{22}$$

Обернені співвідношення мають вид:

$$\begin{aligned}
\hat{A}_{b,g_1}^{(1)}(q) &= \hat{A}_{b,g_1}^{(+)}(q) - \frac{1}{3} \hat{A}_{b,g_1}^{(-,1)}(q) - \frac{1}{2} \hat{A}_{b,g_1}^{(-,2)}(q) \\
\hat{A}_{b,g_1}^{(2)}(q) &= \hat{A}_{b,g_1}^{(+)}(q) - \frac{1}{3} \hat{A}_{b,g_1}^{(-,1)}(q) + \frac{1}{2} \hat{A}_{b,g_1}^{(-,2)}(q) \\
\hat{A}_{b,g_1}^{(3)}(q) &= \hat{A}_{b,g_1}^{(+)}(q) + \frac{2}{3} \hat{A}_{b,g_1}^{(-,1)}(q)
\end{aligned} \tag{23}$$

Після заміни (23) лагранжіан (21) може бути записаний у виді:

$$\begin{aligned}
\frac{L}{6} = & \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1}(q) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2}(q)}{\partial q^b} - \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\Psi}_{s_2}(q) \right) \right) - \\
& - (3m_q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) + \frac{1}{2(3m_q)} \sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^d} + \\
& + \frac{g^2}{(9m_q)} \left(\sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} \left(\hat{A}_{b,g_1}^{(-,1)}(q) \hat{A}_{d,g_1}^{(-,1)}(q) + \frac{3}{4} \hat{A}_{b,g_1}^{(-,2)}(q) \hat{A}_{d,g_1}^{(-,2)}(q) \right) \right) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q)
\end{aligned} \tag{24}$$

Зазначимо, що використаний спосіб отримання лагранжіану, інваріантного відносно локального $SU_c(3)$ перетворення не є найбільш загальним. Дійсно, якщо ми розглянемо вираз,

який отримується з $\frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q)}{\partial q^d} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q)}{\partial q^b}$ шляхом заміни похідних на оператори коваріантного диференціювання, то ми матимемо доданки трьох типів: які не містять матриць Гелл-Мана, які містять матричні елементи однієї матриці $\lambda_{c_1 c_2}^{g_1}$ і які містять добутки матричних елементів двох матриць $\lambda_{c_1 c_2}^{g_1} \lambda_{c_3 c_4}^{g_2}$. Перші ступені матричних елементів матриць Гелл-Мана входять в лагранжіан у виді згорток із калібрувальними полями $\hat{A}_{g_1}^{(n)}(q) \lambda_{c_1 c_2}^{g_1}$, $n = 1, 2, 3$, а другі - у виді згорток $\hat{A}_{g_1, b}^{(n_1)}(q) \hat{A}_{g_2, d}^{(n_2)}(q) \lambda_{c_1 c_2}^{g_1} \lambda_{c_3 c_4}^{g_2}$. При цьому для досягнення інваріантності відносно локального $SU_c(3)$ –перетворення суттєвий не конкретний вираз цих коефіцієнтів, а закон їх перетворення. Тому, якщо ми добуток $\hat{A}_{g_1, b}^{(n_1)}(q) \hat{A}_{g_2, d}^{(n_2)}(q)$ замінимо на тензор $\hat{A}_{bd, g_1 g_2}^{(n_1, n_2)}(q)$, який має той самий закон перетворення що й добуток $\hat{A}_{g_1, b}^{(n_1)}(q) \hat{A}_{g_2, d}^{(n_2)}(q)$, то отримаємо більш загальний вираз лагранжіану, який задовольняє вимозі локальної $SU_c(3)$ – інваріантності.

При локальному $SU_c(3)$ –перетворенні

$$\begin{aligned}\hat{\Psi}'_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q) &= \hat{U}_{c_1 c_4}(q) \hat{U}_{c_2 c_5}(q) \hat{U}_{c_3 c_6}(q) \hat{\Psi}_{s_1, c_4 c_5 c_6}(q), \\ \hat{\Psi}'_{s_1, c_1 c_2 c_3}(q) &= \hat{\Psi}_{s_1, c_4 c_5 c_6}(q) \hat{U}_{c_4 c_1}^{-1}(q) \hat{U}_{c_5 c_2}^{-1}(q) \hat{U}_{c_6 c_3}^{-1}(q),\end{aligned}\quad (25)$$

де $\hat{U}(q) = \exp(i \hat{\lambda}^{g_1} \theta_{g_1}(q))$, і $\theta_{g_1}(q)$, –залежні від координат параметри перетворення, ($g_1 = 1, 2, \dots, 8$) калібрувальні поля перетворюються за законом

$$\hat{A}'_{b, g_1}(q) = D_{g_1 g_2}(q) \hat{A}_{b, g_2}(q) + \frac{\partial \theta_{g_1}(q)}{\partial q^b}. \quad (26)$$

Тут $D_{g_1 g_2}(q)$ – елементи матриць приєднаного представлення групи $SU_c(3)$. Відповідно, добуток двох компонент калібрувального поля перетворюється за законом

$$\begin{aligned}\hat{A}'_{b, g_1}(q) \hat{A}'_{d, g_3}(q) &= D_{g_1 g_2}(q) D_{g_3 g_4}(q) \hat{A}_{b, g_2}(q) \hat{A}_{d, g_4}(q) + \\ &+ D_{g_1 g_2}(q) \hat{A}_{b, g_2}(q) \frac{\partial \theta_{g_3}(q)}{\partial q^d} + \frac{\partial \theta_{g_1}(q)}{\partial q^b} D_{g_3 g_4}(q) \hat{A}_{d, g_4}(q) + \frac{\partial \theta_{g_1}(q)}{\partial q^b} \frac{\partial \theta_{g_3}(q)}{\partial q^d}\end{aligned}\quad (27)$$

Тому, якщо для тензору $\hat{A}_{bd, g_1 g_3}^{(n_1, n_2)}(q)$ буде виконуватися закон перетворення:

$$\begin{aligned}\hat{A}'_{bd, g_1 g_3}(q) &= D_{g_1 g_2}(q) D_{g_3 g_4}(q) \hat{A}_{bd, g_2 g_4}(q) + \\ &+ D_{g_1 g_2}(q) \hat{A}_{b, g_2}(q) \frac{\partial \theta_{g_3}(q)}{\partial q^d} + \frac{\partial \theta_{g_1}(q)}{\partial q^b} D_{g_3 g_4}(q) \hat{A}_{d, g_4}(q) + \frac{\partial \theta_{g_1}(q)}{\partial q^b} \frac{\partial \theta_{g_3}(q)}{\partial q^d},\end{aligned}\quad (28)$$

то лагранжіан, в якому добуток компонент калібрувальних полів замінений на тензор, буде інваріантним відносно локального $SU_c(3)$ перетворення. Поле, яке описується тензором $\hat{A}_{bd, g_1 g_3}^{(n_1, n_2)}(q)$ будемо називати двоглюонним полем. Далі ми покажемо, що це поле описує процеси народження і знищення зв'язаного стану двох глюонів, що взаємодіють із трьома кварками. Такі зв'язані стани глюонів, як відомо, прийнято називати глюболами.

Як видно з закону перетворення (28), закон перетворення двоглюонного поля містить оператори одночастикового глюонного поля. Проте, як видно з попередніх розрахунків для випадку, коли кольоровий стан трикваркової системи описується тензором Леві-Чівітта, доданки що містять перші ступені елементів матриць Гелл-Мана випадають з виразу для лагранжіану, внаслідок того, що згортка по кольоровим індексами призводить до сліду $Sp(\hat{\lambda}^{g_1})$. Оскільки, одночастинкові поля входять в такому випадку в вираз для лагранжіану в виді

$\hat{A}_{g_1}^{(n)}(q) Sp(\hat{\lambda}^{g_1})$, то вони теж випадають з лагранжіану. Тобто в моделі, що розглядається для випадку безкольорового стану баріону, такі поля стають нефізичними, оскільки вони не входять в лагранжіан, їх значення не визначаються динамікою системи. Окрім того, внаслідок того, що одностинкові глюонні поля не входять в лагранжіан, для його інваріантності відносно локальних $SU_c(3)$ —перетворень зникає необхідність перетворювати ці поля за законом (26). Тому, в усіх можливих калібруваннях ці поля можна покласти рівними нулю. Тоді, замість (28) отримаємо:

$$\hat{A}'_{bd,g_1g_3}(q) = D_{g_1g_2}(q) D_{g_3g_4}(q) \hat{A}_{bd,g_2g_4}^{(n_1n_2)}(q) + \frac{\partial \theta_{g_1}(q)}{\partial q^b} \frac{\partial \theta_{g_3}(q)}{\partial q^d}. \quad (29)$$

При цьому лагранжіан, замість виразу (21) прийме вид:

$$\begin{aligned} \frac{L}{6} = & \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1}(q) \gamma_{s_1s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2}(q)}{\partial q^b} - \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \gamma_{s_1s_2}^b \hat{\Psi}_{s_2}(q) \right) \right) - \\ & - (3m_q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) - \frac{1}{2(3m_q)} \sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^d} - \\ & - \frac{g^2}{(9m_q)} \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \times \\ & \times \sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} \delta^{g_1g_2} \left(\hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(1,1)}(q) + \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(2,2)}(q) + \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(3,3)}(q) - \right. \\ & \left. - \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(1,2)}(q) - \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(1,3)}(q) - \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(2,3)}(q) \right) \end{aligned} \quad (30)$$

Дельта-символ Кронекера $\delta^{g_1g_2}$ походить від сліду добутку двох матриць Гелл-Мана. Введемо далі позначення:

$$\begin{aligned} \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(+)}(q) &= \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(1,1)}(q) + \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(2,2)}(q) + \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(3,3)}(q), \\ \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(-)}(q) &= \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(1,2)}(q) + \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(1,3)}(q) + \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(2,3)}(q), \\ \hat{V}_{bd,g_1g_2}(q) &= \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(+)}(q) - \hat{A}_{bd,g_1g_2}^{(-)}(q), \\ \hat{V}(q) &= \sum_{b=4}^{10} \sum_{d=4}^{10} g^{bd} \delta^{g_1g_2} \hat{V}_{bd,g_1g_2}(q). \end{aligned} \quad (31)$$

Як видно з (29), неоднорідні доданки в законі перетворення тензорних полів є однаковими для всіх типів цих полів. Тому поле $\hat{V}_{bd,g_1g_2}(q)$ перетворюється за тензорним добутком двох приєднаних представлень групи $SU_c(3)$, на відміну від одностинкового поля, яке внаслідок наявності неоднорідного доданку не перетворюється ні за яким певним перетворенням цієї групи. Область значень поля $\hat{V}(q)$ є проекцією лінійного простору тензорів $\hat{V}_{bd,g_1g_2}$ на інваріантний підпростір, на якому реалізується скалярне представлення групи перетворень при переході з однієї інерційної системи відліку до іншої і скалярне представлення групи локальних $SU_c(3)$ перетворень. Група перетворень, при зміні системи відліку, як це розглядалося в [2], відрізняється від групи Лоренца тим, що на підпросторі внутрішніх змінних (а у поля $\hat{V}_{bd,g_1g_2}(q)$ і полів, з яких воно побудовано є ненульові компоненти лише на цьому підпросторі)

бусти замінюються на тотожні перетворення. Лагранжіан (30) приймає вид

$$\begin{aligned} \frac{L}{6} = & \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1}(q) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2}(q)}{\partial q^b} - \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\Psi}_{s_2}(q) \right) \right) - \\ & - (3m_q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) + \frac{1}{2(3m_q)} \sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^d} - \\ & + \frac{g^2}{(9m_q)} \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{V}(q) \end{aligned} \quad (32)$$

Цей лагранжіан вочевидь потрібно доповнити лагранжіаном поля $\hat{V}(q)$. Для цього розглянемо спочатку тензорне поле $\hat{V}_{bd,g_1 g_2}(q)$. Оскільки це поле перетворюється за певним представленням локальної групи $SU_c(3)$, то воно аналогічне до «полів матерії» і до нього можна застосувати звичайний спосіб побудови лагранжіану. Лагранжіан вільного поля $\hat{V}_{bd,g_1 g_2}(q)$ може бути обраний в виді:

$$L_V = \frac{1}{2} g^{bb_1} g^{dd_1} g^{ll_1} \frac{\partial \hat{V}_{bd,g_1 g_2}(q)}{\partial q^l} \frac{\partial \hat{V}_{b_1 d_1, g_1 g_2}(q)}{\partial q^{l_1}} - \frac{1}{2} M_G^2 g^{bb_1} g^{dd_1} \hat{V}_{bd,g_1 g_2}(q) \hat{V}_{b_1 d_1, g_1 g_2}(q). \quad (33)$$

Тут M_G позначена маса частинок (глюоболів), народження і знищення яких, описують оператори поля $\hat{V}_{bd,g_1 g_2}(q)$. Цей лагранжіан не є інваріантним відносно локального перетворення полів згідно з тензорним добутком двох приєднаних представлень групи $SU_c(3)$. Такої інваріантності можна досягти використовуючи міркування, аналогічні тим, що призвели до лагранжіану (30). Спочатку замінимо в лагранжіані похідні на оператори коваріантного диференціювання, які для поля, що перетворюється за тензорним добутком двох приєднаних представлень групи $SU_c(3)$ мають вид:

$$\begin{aligned} \hat{D}_l \left(\hat{V}_{bd,g_1 g_2}(q) \right) = & \frac{\partial \hat{V}_{bd,g_1 g_2}(q)}{\partial q^l} - \\ & - ig \hat{A}_{l,g_3}^{(I)}(q) \hat{I}_{g_1 g_4}^{g_3} \hat{V}_{bd,g_4 g_2}(q) - ig \hat{A}_{l,g_5}^{(II)}(q) \hat{I}_{g_2 g_6}^{g_5} \hat{V}_{bd,g_1 g_6}(q). \end{aligned} \quad (34)$$

Тут $\hat{I}_{g_2 g_3}^{g_1}$ - матричні елементи генераторів приєданого представлення групи $SU_c(3)$, і $\hat{A}_{l,g_1}^{(I)}(q)$, $\hat{A}_{l,g_1}^{(II)}(q)$ - оператори калібрувальних полів, у якості яких можуть бути використані будь-які поля із законом перетворення (26). В тому числі це можуть бути й одночастинкові калібрувальні поля $\hat{A}_{l,g_1}^{(n)}(q)$, $n = 1, 2, 3$, розглянуті раніше, але тепер «натягнуті» не на генератори фундаментального представлення групи $SU_c(3)$, а на генератори приєданого представлення

ня. Доданок лагранжіану, який містить згортку коваріантних похідних матиме вид

$$\begin{aligned}
& g^{bb_1} g^{dd_1} g^{ll_1} \hat{D}_l \left(\hat{V}_{bd, g_1 g_2} (q) \right) \hat{D}_{l_1} \left(\hat{V}_{b_1 d_1, g_1 g_2} (q) \right) = \\
& = g^{bb_1} g^{dd_1} g^{ll_1} \left(\frac{\partial \hat{V}_{bd, g_1 g_2} (q)}{\partial q^l} \frac{\partial \hat{V}_{b_1 d_1, g_1 g_2} (q)}{\partial q^{l_1}} - \right. \\
& - ig \hat{A}_{l, g_3}^{(I)} (q) \frac{\partial \hat{V}_{bd, g_1 g_2} (q)}{\partial q^l} \hat{I}_{g_1 g_4}^{g_3} \hat{V}_{b_1 d_1, g_4 g_2} (q) - ig \hat{A}_{l, g_3}^{(II)} (q) \frac{\partial \hat{V}_{bd, g_1 g_2} (q)}{\partial q^l} \hat{I}_{g_2 g_4}^{g_3} \hat{V}_{b_1 d_1, g_1 g_4} (q) - \\
& - ig \hat{A}_{l, g_3}^{(I)} (q) \hat{I}_{g_1 g_4}^{g_3} \hat{V}_{bd, g_4 g_2} (q) \frac{\partial \hat{V}_{b_1 d_1, g_1 g_2} (q)}{\partial q^{l_1}} - ig \hat{A}_{l, g_3}^{(II)} (q) \hat{I}_{g_2 g_4}^{g_3} \hat{V}_{bd, g_1 g_4} (q) \frac{\partial \hat{V}_{b_1 d_1, g_1 g_2} (q)}{\partial q^{l_1}} \\
& + g^2 \hat{A}_{l, g_3}^{(I)} (q) \hat{A}_{l_1, g_5}^{(I)} (q) \hat{I}_{g_4 g_1}^{g_3} \hat{I}_{g_1 g_6}^{g_5} \hat{V}_{bd, g_4 g_2} (q) \hat{V}_{b_1 d_1, g_6 g_2} (q) + \\
& + g^2 \hat{A}_{l, g_5}^{(II)} (q) \hat{A}_{l, g_3}^{(II)} (q) \hat{I}_{g_6 g_2}^{g_5} \hat{I}_{g_2 g_4}^{g_3} \hat{V}_{bd, g_1 g_6} (q) \hat{V}_{b_1 d_1, g_1 g_4} (q) + \\
& \left. - 2g^2 \hat{A}_{l, g_3}^{(I)} (q) \hat{A}_{l_1, g_5}^{(II)} (q) \hat{I}_{g_1 g_4}^{g_3} \hat{I}_{g_2 g_6}^{g_5} \hat{V}_{bd, g_4 g_2} (q) \hat{V}_{b_1 d_1, g_1 g_6} (q) \right). \tag{35}
\end{aligned}$$

Тут ми скористалися тим, що матричні елементи генераторів приєднаного представлення співпадають із структурними константами і, відтак є антисиметричними відносно перестановок довільної пари індексів. Тепер ми можемо не порушуючи інваріантність лагранжіану відносно локального $SU_c(3)$ – перетворення замінити добутки одночастинкових полів $\hat{A}_{l, g_1}^{(I)} (q) \hat{A}_{l_1, g_2}^{(I)} (q)$, $\hat{A}_{l, g_1}^{(II)} (q) \hat{A}_{l_1, g_2}^{(II)} (q)$, $\hat{A}_{l, g_1}^{(I)} (q) \hat{A}_{l_1, g_2}^{(II)} (q)$ на тензори $\hat{A}_{ll_1, g_1 g_2}^{(I, I)} (q)$, $\hat{A}_{ll_1, g_1 g_2}^{(II, II)} (q)$, $\hat{A}_{ll_1, g_1 g_2}^{(I, II)} (q)$, що описують двочастинкові поля з тим самим законом перетворення, що й ці добутки. Оскільки, закон перетворення одночастинкового поля співпадає із (26), то й закон перетворення цих тензорів співпадає з (28). Оскільки поле $\hat{V}(q)$, що входить в лагранжіан (32) є проекцією лінійного простору тензорів $\hat{V}_{bd, g_1 g_2}$ на інваріантний підпростір, на якому реалізуються скалярні представлення групи перетворень при переході із однієї системи відліку до іншої і групи $SU_c(3)$, то таку ж проекцію зручно тепер виділити і в лагранжіані для поля $\hat{V}_{bd, g_1 g_2} (q)$. Розкладаючи лінійний простір тензорів $\hat{V}_{bd, g_1 g_2}$ в пряму суму інваріантних підпросторів запишемо:

$$\hat{V}_{bd, g_1 g_2} (q) = k g_{bd} \delta_{g_1 g_2} \hat{V} (q) + \dots \tag{36}$$

Тут k – нормувальний коефіцієнт, а через «трикрапки» позначено проекції на решту інваріантних підпросторів. Оскільки ці проекції не входять в лагранжіан взаємодії (32), то з метою отримати для початку найпростішу модель ми покладемо їх рівними нулю. Коефіцієнт k знайдемо підставляючи розклад (36) в (31):

$$\hat{V} (q) = k \left(\sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} g_{bd} \delta^{g_1 g_2} \delta_{g_1 g_2} \right) \hat{V} (q) \tag{37}$$

Враховуючи вид метричного тензора (9) і те, що індекси g_1 і g_1 приймають значення від 1 до 8 маємо:

$$k = \frac{1}{1350} \tag{38}$$

З урахуванням обговорених перетворень, лагранжіан поля $\hat{V}(q)$ прийме вид:

$$\begin{aligned}
L_V = & \frac{1}{2} g^{\mu_1} k \frac{\partial \hat{V}(q)}{\partial q^l} \frac{\partial \hat{V}(q)}{\partial q^{l_1}} - \frac{k}{2} M_G^2 \hat{V}^2(q) + \\
& + \frac{1}{2} k^2 g^{bb_1} g_{b_1 d_1} g_{bd} g^{dd_1} g^{\mu_1} g^2 \hat{A}_{ll_1, g_3 g_5}^{(I, I)}(q) \hat{I}_{g_2 g_1}^{g_3} \hat{I}_{g_1 g_2}^{g_5} \hat{V}^2(q) + \\
& + \frac{1}{2} k^2 g^{bb_1} g_{bd} g_{b_1 d_1} g^{dd_1} g^{\mu_1} g^2 \hat{A}_{ll_1, g_5 g_3}^{(II, II)}(q) \hat{I}_{g_1 g_2}^{g_5} \hat{I}_{g_2 g_1}^{g_3} \hat{V}^2(q) + \\
& - k^2 g^{bb_1} g_{bd} g_{b_1 d_1} g^{dd_1} g^{\mu_1} g^2 \hat{A}_{ll_1, g_3 g_5}^{(I, II)}(q) \hat{I}_{g_1 g_2}^{g_3} \hat{I}_{g_2 g_1}^{g_5} \hat{V}^2(q).
\end{aligned} \tag{39}$$

Одночастинкові калібрувальні поля як і раніше не входять в лагранжіан і з тих самих міркувань, що й раніше можуть бути покладені рівними нулю. При цьому, закон перетворення двочастинкових полів співпадає із (28). Безпосереднім розрахунком можна переконатися, що для генераторів приєднаного представлення має місце тотожність:

$$\hat{I}_{g_1 g_2}^{g_3} \hat{I}_{g_2 g_1}^{g_4} = 2\delta^{g_3 g_4} \tag{40}$$

З урахуванням цієї тотожності лагранжіан поля $\hat{V}(q)$ приймає вид

$$\begin{aligned}
L_V = & \frac{1}{2} g^{\mu_1} k \frac{\partial \hat{V}(q)}{\partial q^l} \frac{\partial \hat{V}(q)}{\partial q^{l_1}} - \frac{k}{2} M_G^2 \hat{V}^2(q) + \\
& + g^2 k g^{\mu_1} \delta^{g_3 g_5} \left(\hat{A}_{ll_1, g_3 g_5}^{(I, I)}(q) + \hat{A}_{ll_1, g_5 g_3}^{(II, II)}(q) - 2\hat{A}_{ll_1, g_3 g_5}^{(I, II)}(q) \right) \hat{V}^2(q)
\end{aligned} \tag{41}$$

Поле $\hat{A}_{ll_1, g_3 g_5}^{(I, I)}(q) + \hat{A}_{ll_1, g_5 g_3}^{(II, II)}(q) - 2\hat{A}_{ll_1, g_3 g_5}^{(I, II)}(q)$, внаслідок взаємознищення неоднорідних доданків в законі (28), перетворюється за тензорним добутком двох приєднаних представлень групи $SU_c(3)$. Але за тим самим законом перетворюється й поле $\hat{V}_{bd, g_1 g_2}(q)$. Оскільки всі попередні міркування визначали не самі калібрувальні поля, а лише закон їх перетворення з метою досягнення локальної $SU_c(3)$ -інваріантності лагранжіану. Оскільки поле $\hat{V}_{bd, g_1 g_2}(q)$ має потрібний закон перетворення, то використовуючи його в якості поля $\hat{A}_{ll_1, g_3 g_5}^{(I, I)}(q) + \hat{A}_{ll_1, g_5 g_3}^{(II, II)}(q) - 2\hat{A}_{ll_1, g_3 g_5}^{(I, II)}(q)$ ми отримаємо для поля $\hat{V}(q)$ $SU_c(3)$ локально інваріантний лагранжіан

$$L_V = \frac{1}{2} g^{\mu_1} k \frac{\partial \hat{V}(q)}{\partial q^l} \frac{\partial \hat{V}(q)}{\partial q^{l_1}} - \frac{k}{2} M_G^2 \hat{V}^2(q) + g^2 k \hat{V}^3(q). \tag{42}$$

Додаючи цей лагранжіан до (32) отримаємо лагранжіан динамічної моделі взаємодіючих багаточастинкових полів:

$$\begin{aligned}
\frac{L}{6} = & \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1}(q) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2}(q)}{\partial q^b} - \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\Psi}_{s_2}(q) \right) \right) - \\
& - (3m_q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) + \frac{1}{2(3m_q)} \sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^d} + \\
& + \frac{g^2}{(9m_q)} \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{V}(q) + \\
& + \frac{1}{2} g^{\mu_1} \frac{k}{6} \frac{\partial \hat{V}(q)}{\partial q^l} \frac{\partial \hat{V}(q)}{\partial q^{l_1}} - \frac{1}{2} \frac{k}{6} M_G^2 \hat{V}^2(q) + g^2 \frac{k}{6} \hat{V}^3(q)
\end{aligned} \tag{43}$$

Замість поля $\hat{V}(q)$ введемо нове поле $\hat{u}(q)$ згідно із співвідношенням

$$\hat{V}(q) = -\sqrt{\frac{6}{k}}\hat{u}(q). \quad (44)$$

Обрання знаку в цьому виразі буде пояснено пізніше. Після цієї заміни отримаємо:

$$\begin{aligned} \frac{L}{6} = & \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1}(q) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2}(q)}{\partial q^b} - \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\Psi}_{s_2}(q) \right) \right) - \\ & - (3m_q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) + \frac{1}{2(3m_q)} \sum_{b=4}^9 \sum_{d=4}^9 g^{bd} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^b} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(q)}{\partial q^d} + \\ & - \frac{g^2}{(9m_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{\Psi}_{s_1}(q) \hat{u}(q) + \\ & + \frac{1}{2} g^{\mu_1} \frac{\partial \hat{u}(q)}{\partial q^{\mu_1}} \frac{\partial \hat{u}(q)}{\partial q^{\mu_1}} - \frac{1}{2} M_G^2 \hat{u}^2(q) - g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{u}^3(q). \end{aligned} \quad (45)$$

Далі зручно перейти від змінних q до нових змінних z згідно із співвідношенням

$$q = \begin{pmatrix} z^0 \\ z^1 \\ z^2 \\ z^3 \\ \sqrt{\frac{2}{9}} z^4 \\ \sqrt{\frac{2}{9}} z^5 \\ \sqrt{\frac{2}{9}} z^6 \\ \sqrt{\frac{1}{6}} z^7 \\ \sqrt{\frac{1}{6}} z^8 \\ \sqrt{\frac{1}{6}} z^9 \end{pmatrix} \quad (46)$$

Після цієї заміни, лагранжіан приймає вид:

$$\begin{aligned} \frac{L}{6} = & \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1}(z) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2}(z)}{\partial z^b} - \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(z)}{\partial z^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\Psi}_{s_2}(z) \right) \right) - \\ & - \left(\frac{1}{2(3m_q)} \sum_{b=4}^{10} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(z)}{\partial z^b} \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(z)}{\partial z^b} + \right. \\ & + \frac{g^2}{(9m_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{\Psi}_{s_1}(z) \hat{\Psi}_{s_1}(z) \hat{u}(z) + (3m_q) \hat{\Psi}_{s_1}(z) \hat{\Psi}_{s_1}(z) \left. \right) + \\ & + \frac{1}{2} \sum_{l_1=0}^3 \sum_{l_2=0}^3 g^{l_1 l_2} \frac{\partial \hat{u}(z)}{\partial z^{l_1}} \frac{\partial \hat{u}(z)}{\partial z^{l_2}} - \frac{1}{2} \sum_{l=4}^9 \left(\frac{\partial \hat{u}(z)}{\partial z^l} \right)^2 - \frac{1}{2} M_G^2 \hat{u}^2(z) - g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{u}^3(z). \end{aligned} \quad (47)$$

Для подальшого аналізу зручно перейти до безрозмірних величин. У якості характерної маси природно обрати масу протона, яку позначатимемо M_P . Тоді характерна довжина M_P^{-1} .

Оскільки дія безрозмірна, лагранжіан має розмірність M_P^{10} . Введемо далі безрозмірні параметри лагранжіану μ_q і m_G :

$$\mu_q = \frac{m_q}{M_P}, m_G = \frac{M_G}{M_P}. \quad (48)$$

Введемо також безрозмірні координати ρ^a і безрозмірні поля $\hat{\psi}_{s_1}(\rho), \hat{\psi}_{s_1}(\rho), \hat{v}(\rho)$:

$$\rho^a = M_P z^a, \hat{\Psi}_{s_1}(\rho) = M_P^{n_\psi} \hat{\psi}_{s_1}(\rho), \hat{\Psi}_{s_1}(\rho) = M_P^{n_\psi} \hat{\psi}_{s_1}(\rho), \hat{u}(\rho) = M_P^{n_u} \hat{v}(\rho). \quad (49)$$

Тут n_ψ і n_u - поки що невідомі ступені, які ми збираємось знайти з умови, щоб всі доданки лагранжіану мали однакову розмірність. Після заміни (48) і (49) лагранжіан прийме вид:

$$\begin{aligned} \frac{L}{6} = & \frac{i}{2} \left(M_P^{2n_\psi+1} \sum_{b=0}^3 \left(\hat{\psi}_{s_1}(\rho) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\psi}_{s_2}(\rho)}{\partial \rho^b} - \frac{\partial \hat{\psi}_{s_1}(\rho)}{\partial \rho^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\psi}_{s_2}(\rho) \right) \right) - \\ & - \left(\frac{1}{2(3\mu_q)} M_P^{2n_\psi+1} \sum_{b=4}^{10} \frac{\partial \hat{\psi}_{s_1}(\rho)}{\partial \rho^b} \frac{\partial \hat{\psi}_{s_1}(\rho)}{\partial \rho^b} + \right. \\ & + M_P^{2n_\psi+n_u-1} \frac{g^2}{(9\mu_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{\psi}_{s_1}(\rho) \hat{\psi}_{s_1}(\rho) \hat{v}(\rho) + (3\mu_q) M_P^{2n_\psi+1} \hat{\psi}_{s_1}(\rho) \hat{\psi}_{s_1}(\rho) \left. \right) + \\ & + \frac{1}{2} M_P^{2n_u+2} \sum_{l_1=0}^3 \sum_{l_2=0}^3 g^{l_1 l_2} \frac{\partial \hat{v}(\rho)}{\partial \rho^{l_1}} \frac{\partial \hat{v}(\rho)}{\partial \rho^{l_2}} - \frac{1}{2} M_P^{2n_u+2} \sum_{l=4}^9 \left(\frac{\partial \hat{v}(\rho)}{\partial \rho^l} \right)^2 - \\ & - \frac{1}{2} m_G^2 M_P^{2n_u+2} \hat{v}^2(\rho) - g^2 M_P^{3n_u} \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{v}^3(\rho). \end{aligned} \quad (50)$$

З цього виразу видно, що для того, щоб всі доданки лагранжіану мали спільний множник потрібно покласти

$$n_u = 2, n_\psi = 2.5. \quad (51)$$

Тоді лагранжіан матиме розмірність M_P^6 . Для досягнення потрібної розмірності весь лагранжіан ми повинні помножити на M_P^4 . Оскільки нас далі цікавитимуть лише динамічні рівняння, то зручно буде розглядати безрозмірний лагранжіан

$$\begin{aligned} l = & \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\psi}_{s_1}(\rho) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\psi}_{s_2}(\rho)}{\partial \rho^b} - \frac{\partial \hat{\psi}_{s_1}(\rho)}{\partial \rho^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\psi}_{s_2}(\rho) \right) \right) - \\ & - \left(\frac{1}{2(3\mu_q)} \sum_{b=4}^{10} \frac{\partial \hat{\psi}_{s_1}(\rho)}{\partial \rho^b} \frac{\partial \hat{\psi}_{s_1}(\rho)}{\partial \rho^b} + \right. \\ & + \frac{g^2}{(9\mu_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{\psi}_{s_1}(\rho) \hat{\psi}_{s_1}(\rho) \hat{v}(\rho) + (3\mu_q) \hat{\psi}_{s_1}(\rho) \hat{\psi}_{s_1}(\rho) \left. \right) + \\ & + \frac{1}{2} \sum_{l_1=0}^3 \sum_{l_2=0}^3 g^{l_1 l_2} \frac{\partial \hat{v}(\rho)}{\partial \rho^{l_1}} \frac{\partial \hat{v}(\rho)}{\partial \rho^{l_2}} - \frac{1}{2} \sum_{l=4}^9 \left(\frac{\partial \hat{v}(\rho)}{\partial \rho^l} \right)^2 - \frac{1}{2} m_G^2 \hat{v}^2(\rho) - g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{v}^3(\rho). \end{aligned} \quad (52)$$

Для подальшого розгляду зручно виділити безрозмірні координати центру мас і безрозмірні внутрішні координати. Тому введемо позначення

$$\begin{aligned} \rho_X^b &= \rho^b, b = 0, 1, 2, 3, \\ \rho_y^b &= \rho^b, b = 4, 5, \dots, 9. \end{aligned} \quad (53)$$

Для цих змінних також використовуватимемо позначення ρ_X і ρ_y , коли мова йтиме про всю сукупність тих або інших безрозмірних координат. Нехай $v_0(\rho_y)$ – деяка функція із числовими значеннями від внутрішніх координат. Представимо поле $\hat{v}(\rho)$ в виді

$$\hat{v}(\rho) = v_0(\rho_y) \hat{E} + \hat{v}_1(\rho) \quad (54)$$

Тут $\hat{v}_1(\rho)$ – нова динамічна змінна (операторнозначна польова функція), а $\hat{E}$ – одиничний оператор. Представимо також тричастинкове біспінове поле в виді:

$$\hat{\psi}_{s_1}(\rho) = \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \phi(\rho_y), \hat{\bar{\psi}}_{s_1}(\rho) = \hat{\bar{\Psi}}_{s_1}(\rho_X) \phi^*(\rho_y) \quad (55)$$

Тут $\hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X)$, $\hat{\bar{\Psi}}_{s_1}(\rho_X)$ – також нові операторнозначні польові функції, а $\phi^*(\rho_y)$, $\phi(\rho_y)$ – взаємно комплексно спряжені функції, що приймають числові значення. Використовуючи (54) і (55), а також інтегруючи по частинах по внутрішніх координатах, лагранжіан (52) може бути переписаний в виді:

$$\begin{aligned} l = & \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2}(\rho_X)}{\partial \rho_X^b} - \frac{\partial \hat{\bar{\Psi}}_{s_1}(\rho_X)}{\partial \rho_X^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\bar{\Psi}}_{s_2}(\rho_X) \right) \right) \phi^*(\rho_y) \phi(\rho_y) - \\ & - \phi^*(\rho_y) \left(-\frac{1}{2(3\mu_q)} \sum_{b=4}^{10} \frac{\partial^2 \phi(\rho_y)}{(\partial \rho_y^b)^2} + \frac{g^2}{(9\mu_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} v_0(\rho_y) \phi(\rho_y) + (3\mu_q) \varphi(\rho_y) \right) \times \\ & \times \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \hat{\bar{\Psi}}_{s_1}(\rho_X) + \\ & + \frac{1}{2} \sum_{l_1=0}^3 \sum_{l_2=0}^3 g^{l_1 l_2} \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^{l_1}} \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^{l_2}} - \frac{1}{2} \sum_{l=4}^9 \left(\frac{\partial v_0(\rho_y)}{\partial \rho^l} \hat{E} + \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^l} \right)^2 \\ & - \frac{1}{2} m_G^2 \left(v_0(\rho_y) \hat{E} + \hat{v}_1(\rho) \right)^2 - g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} \left(v_0(\rho_y) \hat{E} + \hat{v}_1(\rho) \right)^3 - \\ & - \frac{g^2}{(9\mu_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \hat{\bar{\Psi}}_{s_1}(\rho_X) \phi^*(\rho_y) \phi(\rho_y) \hat{v}_1(\rho). \end{aligned} \quad (56)$$

Цей лагранжіан можна представити як суму трьох доданків: лагранжіану тричастинкового біспінового поля

$$\begin{aligned} l_\Psi = & \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2}(\rho_X)}{\partial \rho_X^b} - \frac{\partial \hat{\bar{\Psi}}_{s_1}(\rho_X)}{\partial \rho_X^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\bar{\Psi}}_{s_2}(\rho_X) \right) \right) \phi^*(\rho_y) \phi(\rho_y) - \\ & - \phi^*(\rho_y) \left(-\frac{1}{2(3\mu_q)} \sum_{b=4}^{10} \frac{\partial^2 \phi(\rho_y)}{(\partial \rho_y^b)^2} + \frac{g^2}{(9\mu_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} v_0(\rho_y) \phi(\rho_y) + (3\mu_q) \varphi(\rho_y) \right) \times \\ & \times \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \hat{\bar{\Psi}}_{s_1}(\rho_X), \end{aligned} \quad (57)$$

лагранжіану двочастинкового калібрувального поля:

$$\begin{aligned} l_v = & \frac{1}{2} \sum_{l_1=0}^3 \sum_{l_2=0}^3 g^{l_1 l_2} \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^{l_1}} \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^{l_2}} - \frac{1}{2} \sum_{l=4}^9 \left(\frac{\partial v_0(\rho_y)}{\partial \rho^l} \hat{E} + \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^l} \right)^2 \\ & - \frac{1}{2} m_G^2 \left(v_0(\rho_y) \hat{E} + \hat{v}_1(\rho) \right)^2 - g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} \left(v_0(\rho_y) \hat{E} + \hat{v}_1(\rho) \right)^3, \end{aligned} \quad (58)$$

і лагранжіану їх взаємодії:

$$l_{\text{int}} = -\frac{g^2}{(9\mu_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \phi^*(\rho_y) \phi(\rho_y) \hat{v}_1(\rho). \quad (59)$$

Далі ми можемо розглядати динаміку системи полів з лагранжіаном (56) в представленні взаємодії відносно лагранжіану l_{int} . Тобто польові оператори розглядаються як розв'язки динамічних рівнянь для лагранжіану, що є сумою $l_\Psi + l_v$, а динаміку стану системи розглядати як таку, що визначається гамільтоніаном, породжуваним лагранжіаном взаємодії l_{int} . Це дає нам змогу розглядати окремо динаміку операторів, що породжується лагранжіаном l_Ψ окремо від динаміки операторів, що породжується лагранжіаном l_v .

Розглянемо спочатку лагранжіан l_Ψ . Його можна переписати в виді:

$$l_\Psi = \frac{i}{2} \left(\sum_{b=0}^3 \left(\hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \gamma_{s_1 s_2}^b \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_2}(\rho_X)}{\partial \rho_X^b} - \frac{\partial \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X)}{\partial \rho_X^b} \gamma_{s_1 s_2}^b \hat{\Psi}_{s_2}(\rho_X) \right) \right) \phi^*(\rho_y) \phi(\rho_y) - \phi^*(\rho_y) \hat{H}^{\text{internal}}(\phi(\rho_y)) \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \hat{\Psi}_{s_2}(\rho_X), \quad (60)$$

де введено внутрішній гамільтоніан $\hat{H}^{\text{internal}}$ тричастинкової системи:

$$\hat{H}^{\text{internal}}(\phi(\rho_y)) \equiv -\frac{1}{2(3\mu_q)} \sum_{b=4}^{10} \frac{\partial^2 \phi(\rho_y)}{(\partial \rho_y^b)^2} + \frac{g^2}{(9\mu_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} v_0(\rho_y) \phi(\rho_y) + (3\mu_q) \varphi(\rho_y). \quad (61)$$

Як видно з цього виразу функція $\left(g^2/(9\mu_q) \sqrt{6/k} \right) v_0(\rho_y)$ грає роль потенційної енергії взаємодії між кварками. Відповідно, тоді функцію $\varphi(\rho_y)$ можна розглядати як координатну частину внутрішнього стану баріону. Оскільки залежність польових функцій від їх аргументів в обраному представленні взаємодії повинна виражати динаміку вільного баріону, то функція $\varphi(\rho_y)$ повинна бути власною функцією внутрішнього гамільтоніану (61), яка відповідає найменшому власному значенню, яке дорівнює масі баріону. Маючи на меті опис протону покладемо її рівній масі протону M_P :

$$-\frac{1}{2(3\mu_q)} \sum_{b=4}^{10} \frac{\partial^2 \phi(\rho_y)}{(\partial \rho_y^b)^2} + \frac{g^2}{(9\mu_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} v_0(\rho_y) \phi(\rho_y) + (3\mu_q) \varphi(\rho_y) = M_P \varphi(\rho_y). \quad (62)$$

Якщо власну функцію $\phi(\rho_y)$ обрати нормованою на одиницю, то дія для лагранжіану l_Ψ зведеться до звичайного виразу для біспінорного поля, а динамічні рівняння - до системи рівнянь Дірака. Відповідно, матимемо загальний розв'язок цієї системи в виді лінійної комбінації негативно-частотних і позитивно-частотних розв'язків. При цьому негативно- і позитивно-частотні коефіцієнти при реалізації звичайної процедури квантування [6] будуть описувати народження і знищення частинок із масою протону і спіном 1/2 з внутрішнім станом, що перетворюється за тривіальним представленням групи $SU_c(3)$. Окрім того, оскільки нас цікавить лише сильна взаємодія, ми не розглядали явно ароматовий стан системи трьох кварків, але він може бути обраний таким, що відповідає стану протону. Тобто, оператори народження і знищення, які відповідають полю $\hat{\Psi}_s(\rho_X)$, $s = 1, 2, 3, 4$ описують процеси народження і знищення протонів.

Розглянемо тепер лагранжіан l_v (58). З виду цього лагранжіану бачимо, що динамічні рівняння Лагранжа - Ейлера можна отримати для поля $\hat{v}(\rho) = v_0(\rho_y) \hat{E} + \hat{v}_1(\rho)$ (54). Це означає,

що функція $v_0(\rho_y)$ буде частковим розв'язком цих рівнянь якщо $\hat{v}_1(\rho) = 0$. Тоді представлення $\hat{v}(\rho) = v_0(\rho_y) \hat{E} + \hat{v}_1(\rho)$ можна розглядати таким чином, що ми маємо «великий розв'язок» $v_0(\rho_y)$, який описує взаємодію кварків всередині баріону і квантуємо малі флуктуації навколо нього $\hat{v}_1(\rho)$. Виходячи з цього, для функції $v_0(\rho_y)$ за допомогою лагранжіану (58) отримуємо динамічне рівняння

$$\sum_{l=4}^9 \frac{\partial^2 v_0(\rho_y)}{(\partial \rho_y^l)^2} - m_G^2 v_0(\rho_y) - 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} (v_0(\rho_y))^2 = 0. \quad (63)$$

Динаміка флуктуацій $\hat{v}_1(\rho)$ з урахуванням (63) описується лагранжіаном:

$$l_{v_1} = \frac{1}{2} \sum_{l_1=0}^3 \sum_{l_2=0}^3 g^{l_1 l_2} \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^{l_1}} \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^{l_2}} - \frac{1}{2} \sum_{l=4}^9 \left(\frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^l} \right)^2 - \frac{1}{2} m_G^2 (\hat{v}_1(\rho))^2 - 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} (v_0(\rho_y)) (\hat{v}_1(\rho))^2 - g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} (\hat{v}_1(\rho))^3. \quad (64)$$

Кубічний доданок $-g^2 \sqrt{6/k} (\hat{v}_1(\rho))^3$ ми можемо додати до лагранжіану взаємодії (59). Тоді, враховуючи, що ми використовуємо представлення взаємодії відносно лагранжіану взаємодії

$$l_{\text{int}}^1 = -\frac{g^2}{(9\mu_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \phi^*(\rho_y) \phi(\rho_y) \hat{v}_1(\rho) - g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} (\hat{v}_1(\rho))^3, \quad (65)$$

залежність від своїх аргументів поля $\hat{v}_1(\rho)$ буде описуватись лагранжіаном

$$l_{v_1}^{(0)} = \frac{1}{2} \sum_{l_1=0}^3 \sum_{l_2=0}^3 g^{l_1 l_2} \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^{l_1}} \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^{l_2}} - \frac{1}{2} \sum_{l=4}^9 \left(\frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^l} \right)^2 - \frac{1}{2} m_G^2 (\hat{v}_1(\rho))^2 - 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} (v_0(\rho_y)) (\hat{v}_1(\rho))^2. \quad (66)$$

За допомогою інтегрування по частинах, його можна переписати в виді:

$$l_{v_1}^{(0)} = \frac{1}{2} \sum_{l_1=0}^3 \sum_{l_2=0}^3 g^{l_1 l_2} \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^{l_1}} \frac{\partial \hat{v}_1(\rho)}{\partial \rho^{l_2}} - \hat{v}_1(\rho) \left(-\frac{1}{2} \sum_{l=4}^9 \left(\frac{\partial^2 \hat{v}_1(\rho)}{\partial (\rho^l)^2} \right) + \frac{1}{2} m_G^2 \hat{v}_1(\rho) + 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} (v_0(\rho_y)) \hat{v}_1(\rho) \right). \quad (67)$$

Вираз

$$\hat{H}_v^{\text{internal}}(\hat{v}_1(\rho)) = -\frac{1}{2} \sum_{l=4}^9 \left(\frac{\partial^2 \hat{v}_1(\rho)}{\partial (\rho^l)^2} \right) + \frac{1}{2} m_G^2 \hat{v}_1(\rho) + 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} (v_0(\rho_y)) \hat{v}_1(\rho) \quad (68)$$

формально має вид результату дії внутрішнього гамільтоніану тричастинкової системи з потенційною енергією $3g^2 (6/k) v_0(\rho_y)$. Тому представляючи поле $\hat{v}_1(\rho)$ в виді

$$\hat{v}_1(\rho) = \hat{V}_1(\rho_X) \phi_v(\rho_y), \quad (69)$$

де $\hat{V}_1(\rho_X)$ – нова операторнозначна польова функція, а $\phi_v(\rho_y)$ – власна функція оператора (68), що відповідає власному значенню, яке позначимо $\mu_G^2/2$:

$$-\frac{1}{2} \sum_{l=4}^9 \left(\frac{\partial^2 \phi_v(\rho_y)}{\partial (\rho_y^l)^2} \right) + \frac{1}{2} m_G^2 \phi_v(\rho_y) + 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} (v_0(\rho_y)) \phi_v(\rho_y) = \frac{\mu_G^2}{2} \phi_v(\rho_y), \quad (70)$$

отримаємо:

$$l_{v_1}^{(0)} = \left(\frac{1}{2} \sum_{l_1=0}^3 \sum_{l_2=0}^3 g^{l_1 l_2} \frac{\partial \hat{V}_1(\rho_X)}{\partial \rho_X^{l_1}} \frac{\partial \hat{V}_1(\rho_X)}{\partial \rho_X^{l_2}} - \frac{\mu_G^2}{2} \left(\hat{V}_1(\rho_X) \right)^2 \right) (\phi_v(\rho_y))^2. \quad (71)$$

Якщо власну функцію $\phi_v(\rho_y)$ оператора $\hat{H}_v^{\text{internal}}$ (68) нормувати на одиницю, то підставляючи лагранжیان (71) і дію і інтегруючи по внутрішніх змінних ρ_y для поля $\hat{V}_1(\rho_X)$ отримаємо звичайний лагранжیان дійсного скалярного поля, для якого процедура квантування призводить до операторів народження і знищення частинок з масою μ_G .

Як видно з (36) поле $\hat{V}_1(\rho_X)$ пов'язано з розкладом в пряму суму інваріантних підпросторів лінійного простору двоіндексних тензорів. Тому, оператори народження і знищення, які відповідають цьому полю, повинні змінювати числа заповнення двоглюонних станів. В той же час і оператор (68) і його власна функція $\phi_v(\rho_y)$ є тричастинковими. Тому оператор (68) ми не можемо інтерпретувати як внутрішній гамільтоніан двоглюонного стану, а його власну функцію - як таку, що описує цей стан. Це можна пояснити тим, що ми розглядаємо як одночастинкові глюонні поля введені при подовженні похідних (19), так і двочастинкові, введені в (30) як такі, що взаємодіють з внутрішнім станом кварків в баріоні. Така взаємодія може надати інформацію про результат вимірювання розташування трьох кварків в баріоні, але не може слугувати вимірюванням розташування двох глюонів всередині двочастинкового стану. Так відбувається тому, що як мінімум один глюон повинен провзаємодіяти одночасно як мінімум з двома кварками, які при вимірюванні можуть бути виявленими в двох різних точках. Тому, за таких умов, взаємодія з кварками не зможе перевести пару глюонів в стан власний для їх відносних координат. Внаслідок цього, власна функція $\phi_v(\rho_y)$ оператора (68) не описує стан пари глюонів. Однак оскільки двоглюонні поля взаємодіють з баріоном посередництвом взаємодії із кварками всередині нього, вершина взаємодії, стаючи нелокальною, повинна враховувати внутрішню структуру баріону. Перепишуючи лагранжیان взаємодії (65) з урахуванням (69) в виді

$$l_{\text{int}}^1 = -\frac{g^2}{(9\mu_q)} \sqrt{\frac{6}{k}} \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \hat{\Psi}_{s_1}(\rho_X) \hat{V}_1(\rho_X) \phi^*(\rho_y) \phi(\rho_y) \phi_v(\rho_y) - \\ - g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} \left(\hat{V}_1(\rho_X) \right)^3 (\phi_v(\rho_y))^3, \quad (72)$$

бачимо, що функція $\phi_v(\rho_y)$ описує як вершину взаємодії протону з двоглюонним полем, так і вершину самодії двоглюонного поля, що взаємодіє із тричастинковим протонним полем. Зауважимо, що квадрат модуля функції $\phi(\rho_y)$, яка є власною функцією внутрішнього гамільтоніану (61) і розглядається нами як координатна частина власного для енергії внутрішнього стану системи кварків в протоні, має ймовірнісний сенс. В той же час вершина взаємодії в обраному нами представленні взаємодії впливає на залежність від часу стану релятивістської квантової системи і не має прямого ймовірнісного сенсу. Тому нелокальна вершина не описуватиметься функцією $\phi(\rho_y)$, що пояснює появу в вершинах лагранжіану нової функції

$\phi_v(\rho_y)$. В той же час, як показано в роботах [1–3] двоглоонне поле можна розглянути незалежно від трикваркового, на основі міркувань, аналогічних тим, що були використані в цій роботі для трикваркового поля. При цьому, подібно до того як в попередніх міркуваннях виник внутрішній гамільтоніан трикваркової системи, виникає внутрішній гамільтоніан двоглоонної системи і його власні функції вже можна інтерпретувати як такі, що характеризують власні стани двоглоонної системи. Відділяючи залежність польових функцій такого поля від координат Якобі, що відповідають центру мас і залежність від внутрішніх змінних, можна досягти того, щоб лагранжіан операторно-значної польової функції від координат центру мас після інтегрування по внутрішнім змінним збігся з лагранжіаном (71) також після виконання інтегрування по внутрішніх змінних. Це дає змогу далі не розглядати два різних двоглоонних поля, а розглядати одне поле $\hat{V}_1(\rho_X)$. Тоді це поле взаємодітиме із протонами і мезонами [1–3] і самодіятиме по закону $\sim (\hat{V}_1(\rho_X))^3$. Цим можна скористатися для опису процесів пружного і непружного розсіяння протонів.

В попередні співвідношення потенційної енергії (з точністю до коефіцієнта) входить функція $v_0(\rho_y)$, яка визначається рівнянням (63). Розглянемо частковий розв'язок цього рівняння, який залежить лише від внутрішніх змінних $\rho^a, a = 4, 5, \dots, 9$, і який кратний одиничному оператору:

$$\hat{v}(\rho) = v_0(\rho^a) \hat{E}, a = 4, 5 \dots 9. \quad (73)$$

Тут $v_0(\rho^a)$ числова функція від компонент безрозмірного стовпця ρ з номерами від 4 до 9, а $\hat{E}$ —одиничний оператор. Для функції $v_0(\rho^a)$ з рівняння (??) отримаємо таке динамічне рівняння:

$$\sum_{l=4}^9 \frac{\partial^2 v_0(\rho^a)}{(\partial \rho^l)^2} - m_G^2 v_0(\rho^a) - 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} (v_0(\rho^a))^2 = 0. \quad (74)$$

Розглянемо сферично симетричний розв'язок цього рівняння, тобто такий розв'язок, в який незалежні змінні входять в комбінації

$$r = \sqrt{\sum_{a=4}^9 (\rho^a)^2}. \quad (75)$$

Тоді

$$\begin{aligned} v_0(\rho^a) &= v_0(r), \\ \frac{\partial v_0(r)}{\partial \rho^l} &= \frac{dv_0(r)}{dr} \frac{\rho^l}{r}, \\ \frac{\partial^2 v_0(r)}{\partial (\rho^l)^2} &= \frac{d^2 v_0(r)}{dr^2} \frac{(\rho^l)^2}{r^2} + \frac{dv_0(r)}{dr} \frac{1}{r} - \frac{dv_0(r)}{dr} \frac{(\rho^l)^2}{r^3}, \\ \sum_{l=4}^9 \frac{\partial^2 v_0(r)}{\partial (\rho^l)^2} &= \frac{d^2 v_0(r)}{dr^2} + \frac{dv_0(r)}{dr} \frac{6}{r} - \frac{dv_0(r)}{dr} \frac{1}{r} = \frac{d^2 v_0(r)}{dr^2} + \frac{dv_0(r)}{dr} \frac{5}{r}. \end{aligned} \quad (76)$$

Рівняння (74) приймає вид

$$\frac{d^2 v_0(r)}{dr^2} + \frac{5}{r} \frac{dv_0(r)}{dr} - m_G^2 v_0(r) - 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} (v_0(r))^2 = 0. \quad (77)$$

Для аналізу властивостей його розв'язків зручно перейти до нової невідомої функції $b(r)$, поклавши

$$v_0(r) = a(r) b(r), \quad (78)$$

і обираючи функцію $a(r)$ такою, щоб в рівнянні для $b(r)$ був відсутній доданок, що містить першу похідну. Виходячи з цієї вимоги покладемо:

$$v_0(r) = r^{-\frac{5}{2}} b(r). \quad (79)$$

Тоді для $b(r)$ отримаємо рівняння

$$\frac{d^2 b(r)}{dr^2} = b(r) \left(\frac{15}{4} \frac{1}{r^2} + m_G^2 + 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} \frac{b(r)}{r^{\frac{5}{2}}} \right). \quad (80)$$

При $r \rightarrow +0$, виходячи з (79) маємо або сингулярний розв'язок, або розв'язок $b(r)$ повинен наближатися до нуля не менш швидко ніж $r^{\frac{5}{2}}$. Розглянемо регулярний в нулі розв'язок. Тоді при $r \rightarrow +0$ основний внесок у вираз у дужках у рівнянні (80) вносить перший доданок $(15/4) (1/r^2)$. Тому при $r \rightarrow +0$ рівняння (80) наближається до

$$\frac{d^2 b(r)}{dr^2} = \frac{15}{4} \frac{1}{r^2} b(r). \quad (81)$$

Оскільки в обидвох частинах рівності (81) до функції $b(r)$ застосовуються такі операції, які понижують ступінь на 2 одиниці, то розв'язок цього рівняння можна знаходити в виді $b(r) = r^n$. Підставляючи це представлення в рівняння (81) отримаємо квадратне рівняння для n . Це рівняння має два розв'язки $n = 5/2, n = -3/2$. Оскільки ми розглядаємо регулярний при $r \rightarrow +0$ розв'язок, то випадок $n = -3/2$ ми відкидаємо. Тоді маємо:

$$b(r) \xrightarrow{r \rightarrow +0} C r^{\frac{5}{2}}, v_0(r) \xrightarrow{r \rightarrow +0} C. \quad (82)$$

Задання певного значення константи C визначає граничну умову, яка накладається на функцію $b(r)$ при $r \rightarrow +0$. Розглянемо поведінку розв'язків рівняння (80) при різних значеннях константи C . Для цього зазначимо, що якщо ми розглянемо координатну півплощину, у якій на вісі абсцис відкладається значення $r > 0$, а по вісі ординат - значення b , то як видно з правої частини рівняння (80) пряма

$$b(r) = 0, \quad (83)$$

і крива

$$b(r) = -\frac{5}{4g^2} \sqrt{\frac{k}{6}} r^{\frac{1}{2}} - \frac{m_G^2}{3g^2} \sqrt{\frac{k}{6}} r^{\frac{5}{2}}, \quad (84)$$

розбивають цю півплощину на області, показані на рис.1 всередині яких, друга похідна $d^2 b(r)/dr^2$ має постійні знаки, показані на цьому рисунку: Розглянемо випадок $C > 0$. Тоді, як видно з (82) при $r \rightarrow +0$ маємо $b(r) > 0$ і графік функції $b(r)$ потрапляє в область 1 на рис.1. При цьому перша похідна $\frac{db(r)}{dr} = \frac{5}{2} C r^{\frac{3}{2}}$ в області малих r додатна. Таким чином, маємо, що при малих r і сама функція $b(r)$ і її перша і друга похідні є додатними. Але оскільки всюди в області 1 на рис.1, друга похідна додатна, то перша похідна повинна зростати, і не може стати від'ємною. Тому, за умови $C > 0$ матимемо монотонно зростаючий розв'язок, графік якого повністю розташований в області 1. Розглянемо, якою буде асимптотика цього розв'язку при $r \rightarrow +\infty$. Оскільки нас цікавить поведінка потенційної енергії $v_0(r) = r^{-5/2} b(r)$, розглянемо

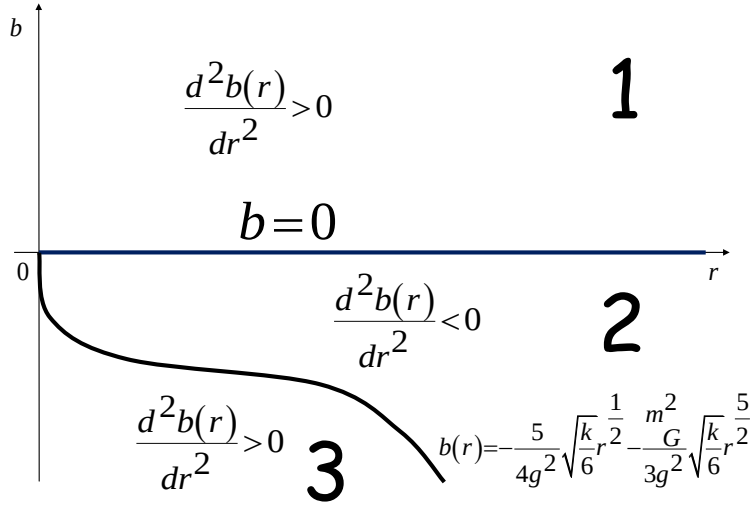

Рис. 1: Области постійного знаку другої похідної функції $b(r)$.

асимптотику розв'язку $b(r)$ при різних припущеннях відносно $\lim_{r \rightarrow +\infty} (r^{-5/2} b(r))$. Припускаючи, що $\lim_{r \rightarrow +\infty} (r^{-5/2} b(r)) = 0$ отримаємо що рівняння (80) при $r \rightarrow +\infty$ наближатиметься до

$$\frac{d^2b(r)}{dr^2} = b(r) \left(\frac{15}{4} \frac{1}{r^2} + m_G^2 \right). \quad (85)$$

Оскільки m_G^2 довільний параметр, який з'явився після обезрозмірювання (48) відповідного параметру в лагранжіані (46), ми не знаємо, чому він дорівнює і тому розглянемо два випадки $m_G^2 = 0$ і $m_G^2 > 0$. В першому випадку рівняння (85) зведеться до рівняння (81). Його два лінійно незалежні розв'язки $r^{5/2}$ і $r^{-3/2}$. Але оскільки $b(r)$ в нашому випадку монотонно зростаюча функція, асимптотика не може зводитись до $r^{-3/2}$. Тому маємо $b(r) \xrightarrow{r \rightarrow +\infty} r^{5/2}$, у випадку $m_G^2 = 0$. У випадку $m_G^2 > 0$ в рівнянні (85) при великих r першим доданком в дужках можна знехтувати у порівнянні із другим. Тоді асимптотика монотонно зростаючого розв'язку буде $b(r) \xrightarrow{r \rightarrow +\infty} \exp(|m_G| r)$. Але в обох випадках ми прийшли до протиріччя із вихідним припущенням $\lim_{r \rightarrow +\infty} (r^{-5/2} b(r)) = 0$, що доводить невірність цього припущення.

Припустимо тепер $\lim_{r \rightarrow +\infty} (r^{-5/2} b(r)) = K$, де K - деяка константа, яка внаслідок додатності в усіх точках розв'язку $b(r)$ при обраній граничній умові, також повинна бути додатною. Тоді матимемо асимптотику монотонно зростаючого розв'язку $b(r) \xrightarrow{r \rightarrow +\infty} \exp\left(r \sqrt{m_G^2 + K}\right)$, яка також призведе до $\lim_{r \rightarrow +\infty} (r^{5/2} b(r)) = +\infty$, що протирічить вихідному припущенню $\lim_{r \rightarrow +\infty} (r^{-5/2} b(r)) = K$.

Розглянемо тепер припущення $\lim_{r \rightarrow +\infty} (r^{-5/2} b(r)) = +\infty$. Тоді рівняння (80) наближається при $r \rightarrow +\infty$ до рівняння

$$\frac{d^2b(r)}{dr^2} = 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k}} \frac{(b(r))^2}{r^{5/2}}. \quad (86)$$

Розглянемо функцію

$$f(r) = \exp \left(\int_{r_0}^r \sqrt{3g^2 \sqrt{\frac{6}{k} \frac{(b(r_1))^2}{r^{\frac{5}{2}}}}} dr_1 \right). \quad (87)$$

Тут r_0 —довільне скінчене значення змінної r . Для цієї функції маємо

$$\begin{aligned} \frac{d^2}{dr^2} (f(r)) &= 3g^2 \sqrt{\frac{6}{k} \frac{(b(r))^2}{r^{\frac{5}{2}}}} f(r) + \\ &+ \frac{1}{2} \frac{d}{dr} \left(\ln \left(\sqrt{3g^2 \sqrt{\frac{6}{k} \frac{(b(r))^2}{r^{\frac{5}{2}}}}} \right) \right) f(r). \end{aligned} \quad (88)$$

Оскільки функція під логарифмом за припущенням наближається до нескінченості, то її логарифм змінюється повільно і другим доданком в рівнянні (88) можна знехтувати, у порівнянні із першим. Тоді функція (87) може розглядатися як наближений розв'язок рівняння (80) при $r \rightarrow +\infty$. Оскільки перша похідна від функції (87) є додатною, то цей розв'язок як і потрібно буде монотонно зростаючим. Оскільки за припущенням підінтегральний вираз в показнику експоненти наближається при $r \rightarrow +\infty$ до нескінченості то й сам розв'язок також наближається до нескінченості. Наявність експоненти забезпечує значно більшу швидкість наближення до нескінченості ніж $r^{5/2}$, що узгоджується із зробленим припущенням $\lim_{r \rightarrow +\infty} (r^{-5/2} b(r)) = +\infty$.

Таким чином, єдине припущення, яке не призвело до протиріччя призводить до висновку, що потенціал взаємодії кварків в протоні наближається до нескінченості із зростанням відстані між кварками. Цей висновок підтверджується результатом чисельного розрахунку, який показаний на рис.2

Розрахунок при $m_G^2 \neq 0$ призводить до подібного результату, показаного на рис.3

Ці результати узгоджуються із тим фактом, що кварки в протоні знаходяться у стані конфайнменту.

3 Висновки

Розглянута модель при певних граничних умовах призводить до такої потенційної енергії взаємодії кварків всередині адрону, яка наближається до нескінченості при наближенні до нескінченості відстаней між кварками. Цей результат узгоджується з тим фактом, що кварки в адроні знаходяться в стані конфайнменту. Окрім того, представлення двоглоонного поля в виді $\hat{v}(\rho) = v_0(\rho_y) \hat{E} + \hat{v}_1(\rho)$, де $v_0(\rho_y)$ — велике за величиною класичне поле, а $\hat{v}_1(\rho)$ — квантовані малі флуктуації навколо нього, що дозволяє в межах однієї моделі описати як утримання кварків в баріоні за допомогою потенційної енергії $v_0(\rho_y)$, що призводить до конфайнменту кварків, так і взаємодію баріона з іншими адронами шляхом обміну квантами самодіючого поля $\hat{v}_1(\rho)$ з можливою взаємодією цього поля з іншими адронами. Завдяки цим властивостям тричастинкові поля можуть бути використані для опису процесів пружного і непружного розсіяння адронів.

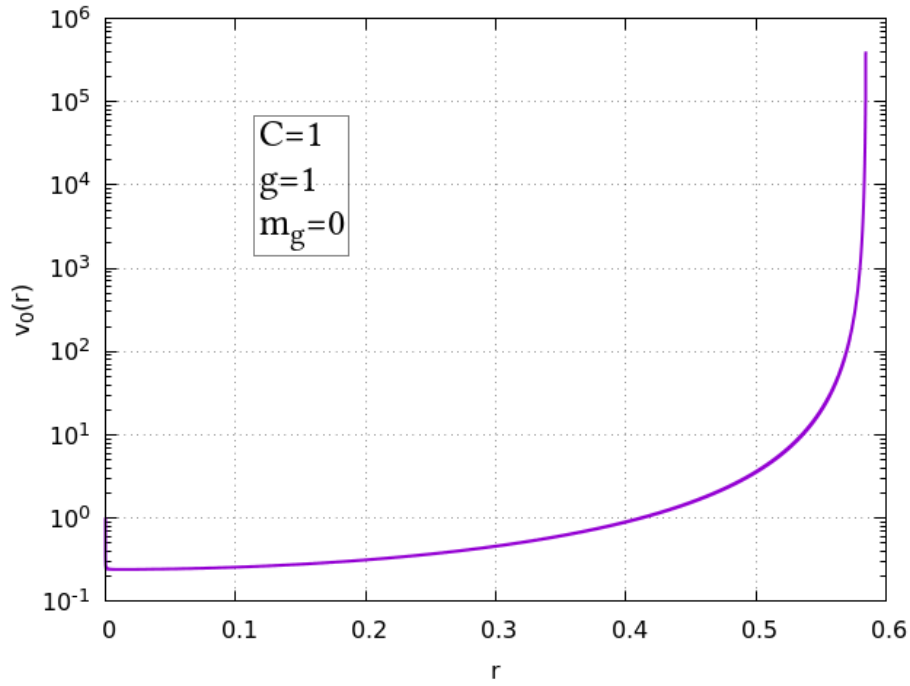

Рис. 2: Залежність $v_0(r)$, отримана шляхом чисельного розв'язку рівняння (80) і наступного перетворення (79) при $C = 1.0, g = 1.0, m_g = 0$. По вісі ординат використано логарифмічний масштаб.

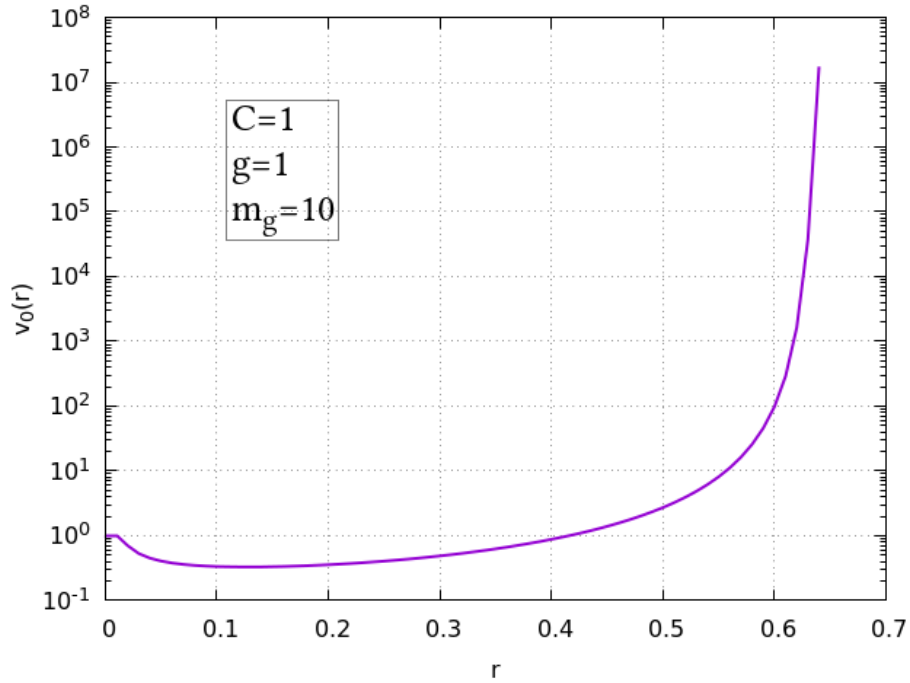

Рис. 3: Залежність $v_0(r)$, отримана шляхом чисельного розв'язку рівняння (80) і наступного перетворення (79) при $C = 1.0, g = 1.0, m_g = 10$. По вісі ординат використано логарифмічний масштаб.

Література

- [1] D. Ptashynskiy, T. Zelentsova, N. Chudak, K. Merkotan, O. Potiienko, V. Voitenko, O. Berezovskiy, V. Opyatyuk, O. Zharova, T. Yushkevich, I. Sharph та V. Rusov, *Ukrainian Journal of Physics* **64**, 732 (2019).
- [2] D. A. Ptashynskiy, T. M. Zelentsova, N. O. Chudak, K. K. Merkotan, O. S. Potiienko, V. V. Voitenko, O. D. Berezovskiy, V. V. Opyatyuk, O. V. Zharova, T. V. Yushkevich, I. V. Sharph та V. D. Rusov, arXiv: General Physics (2019).
- [3] N. Chudak, M. Deliyergiyev, K. Merkotan, O. Potiienko, D. Ptashynskiy, Y. Shabatura, G. Sokhrannyi, A. Tykhonov, Y. Volkotrub, I. Sharph та V. Rusov, *Physics Journal* **2**, 181, <http://www.aiscience.org/journal/paperInfo/pj?paperId=2183> (2016).
- [4] Y. V. Volkotrub та ін., arXiv:1510.01937 (2015).
- [5] N. O. Chudak, K. K. Merkotan, D. A. Ptashynskiy, O. S. Potiienko, I. V. Sharph та V. I. Bregid, *Journal of Physical Studies* **23**, 1101 (2019).
- [6] Н. Боголюбов та Д. Ширков, *Введение в теорию квантованных полей*, рос., 4-е вид. (Наука, 1984).